

## Collegevoorstel



Onderwerp Zero-emissiezone verkeersbesluit en ontheffingenbeleid

Steller/telnr. Klaas Yde Haarsma/ 0653290481 Bijlagen 4 Directeur Alfred Kazemier 4-06-2024

Registratienummer 149385-2024

Portefeuillehouder Broeksma Overlegd met Bloemhoff

Voorstel voor agendering  Discussiedeel  Conformdeel

Classificatie  Openbaar  Intern  Vertrouwelijk  Geheim

Publiciteit  Persbericht  Persconferentie:

Geen publiciteit, want we communiceren via verschillende kanalen (nieuws)brieven, gemeenteblad, bedrijvenverenigingen, website, etc.) dat we de stukken ter inzage leggen.

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja:  Maand Oktober Jaar 2024

Raad LTA nee:  Niet op LTA

### Voorgesteld collegebesluit

Het college besluit:

1. het ontwerp verkeersbesluit en het concept ontheffingenbeleid vast te stellen;
2. te starten met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure om te komen tot invoering van een zero-emissiezone stadslogistiek voor bedrijfsauto's en vrachtwagens vanaf 1 april 2025 voor de binnenstad;
3. het ontwerp verkeersbesluit ter inzage te laten leggen, zodat eenieder zijn zienswijze kenbaar kan maken;
4. het concept ontheffingenbeleid tegelijk met het ontwerp verkeersbesluit voor inspraak vrij te geven.

---

### Samenvatting

In 2021 heeft de gemeenteraad met het vaststellen van de visie 'Ruimte voor zero-emissie stadslogistiek' besloten de zero-emissiezone in 2025 in te voeren. Het nemen van een verkeersbesluit is vereist voor de formele implementatie van deze zone. Ten behoeve van dit verkeersbesluit volgen wij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV). Tegelijkertijd met het ter inzage leggen van het ontwerp verkeersbesluit, wordt het concept ontheffingenbeleid voor inspraak vrijgegeven. Ten behoeve van uniformiteit sluiten wij ons zoveel mogelijk aan bij het landelijk beleid. Mede op basis van de zienswijzen wordt het definitieve verkeersbesluit en definitieve ontheffingenbeleid opgesteld en in november 2024 vastgesteld. Kort daarna sluit de gemeente zich aan bij het Centraal Loket, waar ondernemers terecht kunnen voor eventuele ontheffingen. Op 1 april 2025 wordt de zero-emissiezone in Groningen ingevoerd.

## Vervolg voorgesteld collegebesluit

### Aanleiding en doel

---

In 2021 heeft de gemeenteraad met het vaststellen van de visie ‘Ruimte voor zero-emissie stadslogistiek’ besloten de zero-emissiezone in 2025 in te voeren in de gemeente Groningen. Het nemen van een verkeersbesluit is vereist voor de formele implementatie van een zero-emissiezone. Ten behoeve van dit verkeersbesluit volgen wij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV). Het volgen van een UOV kost meer tijd aan de voorkant van de procedure maar kan aan de achterkant aanzienlijk tijd besparen. Vanwege de impact die de zero-emissiezone gaat hebben op een grote groep mensen is het extra van belang om zoveel mogelijk belanghebbenden bij de plannen te betrekken. Door te kiezen voor een UOV kan eenieder vanaf 7 juni gedurende een periode van 6 weken een zienswijze op het verkeersbesluit indienen.

Overstappen naar duurzame logistiek vraagt om inspanningen van bedrijven en organisaties. Zij moeten keuzes maken omtrent het investeren in uitstootvrije voertuigen en het eventueel aanpassen van de bedrijfsvoering. Communicatie en participatie zijn een belangrijk onderdeel van de voorbereiding op de zero-emissiezone. Zodat alle belanghebbenden tijdig zijn geïnformeerd en zich tijdig kunnen voorbereiden op de zero-emissieregels. Tegelijkertijd met het ontwerp verkeersbesluit wordt het concept ontheffingenbeleid voor inspraak vrijgegeven.

Mede op basis van de binnengekomen zienswijzen en de nota van beantwoording stellen wij een definitief verkeersbesluit en een definitief ontheffingenbeleid op.

### Kader

---

De ambitie van zero-emissie stadslogistiek is vastgelegd in de volgende lokale kaders:

- De visie Bestemming Binnenstad, 2016;
- Convenant Duurzame Stadslogistiek Groningen, 2018
- Mobiliteitsvisie Groningen goed op weg, 2021 (561648-2021);
- Ruimte voor zero-emissie stadslogistiek, 2021 (63778-2021);

Landelijke kaders:

- Green Deal Zero Emission Stadslogistiek, 2014
- Nationaal Klimaatakkoord, 2019
- Ondertekening Uitvoeringsagenda Stadslogistiek, 2021
- Intentieovereenkomst Centraal Loket ontheffing zero-emissiezone, 2023.

### Mogelijke oplossingen

---

#### Overgangsregels en ontheffingen

Voor bewoners, bedrijven en organisaties die vanaf 1 april 2025 nog niet aan de zero-emissieregels kunnen voldoen is er een overgangsregeling en zijn er ontheffingen mogelijk.

De overgangsregeling biedt de komende jaren voor verreweg de meeste (kleine) ondernemers een passende oplossing. Het merendeel van de voertuigen valt in 2025 en 2026 onder deze regeling. Voertuigeigenaren hoeven geen ontheffing aan te vragen als ze onder de overgangsregeling vallen. In de brief aan de raad van februari 2024 is de overgangsregeling nader toegelicht. Deze regeling is jaren geleden aangekondigd, landelijk georganiseerd en tot stand gekomen samen met brancheorganisaties. Juist omdat het merendeel van de ondernemers (kleine) MKB'er is, is het ingroeipad landelijk hierop gericht. Stap voor stap naar zero emissie is daarom het uitgangspunt. Concreet betekent dit dat ondernemers de komende jaren met hun huidige of een tweedehands diesel bestelbus die ze voor 1 januari 2025 aanschaffen de komende jaren gewoon nog de zone in mogen. Breed gedragen verwachting is dat voertuigen over een aantal jaar goedkoper zijn en dus beter betaalbaar voor ondernemers.

Naast de overgangsregeling zijn landelijke vrijstellingen en ontheffingsregels opgesteld die in alle zero-emissiezones in Nederland van kracht zijn. Voor sommige voertuigcategorieën geldt een vrijstelling. Vrijstellingen hoeven niet te worden aangevraagd. Voor andere voertuigen of doelgroepen moet de voertuigeigenaar een ontheffing aanvragen om de zero-emissiezone in te mogen. De landelijke ontheffingen zijn in alle zones geldig en kunnen worden aangevraagd bij een centraal loket om onnodige regeldruk en administratie te voorkomen. In het ontwerp verkeersbesluit en concept ontheffingenbeleid staat aangegeven door wie ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Naast de landelijke ontheffingen zijn er ook gemeentespecifieke ontheffingsregels. Deze ontheffingen gelden enkele in de betreffende stad. De gemeentespecifieke ontheffingen worden lokaal beoordeeld op basis van specifieke, lokale

omstandigheden en afwegingen. Deze ontheffingen bieden ruimte voor lokaal maatwerk. Naast de gemeentespecifieke ontheffingen voor bedrijfseconomische redenen en de hardheidsclausule neemt de gemeente Groningen met de ontheffing voor ambulante handel een aanvullende ontheffing in haar beleid op. Voor deze specifieke doelgroep is de transitie naar zero emissie op korte termijn lastig te realiseren en maakt de gemeente om een aantal redenen een uitzondering. De voertuigen hebben een relatief lange afschrijvingstermijn met vaak specifieke kenmerken die niet altijd in een elektrische variant verkrijgbaar zijn. Bovendien heeft de ambulante handel vaak geen alternatieven dan het verkopen van hun waar binnen de zone. De ontheffing voor de ambulante handel is de enige ontheffing die niet bij het Centraal Loket wordt aangevraagd en verleend.

Tot slot zijn er dagontheffingen, waarmee een aanvrager 12x per jaar, per kenteken, per stad de zero-emissiezone mag inrijden.

### **Flankerende maatregelen**

Voor een succesvolle invoering van de zero-emissiezone stadslogistiek is het van groot belang dat er een pakket aan flankerende maatregelen wordt ontwikkeld die de bedrijven en organisaties helpen in de transitie naar duurzame logistiek. De flankerende maatregelen worden meegenomen in de communicatie, zodat bedrijven en organisaties geïnformeerd worden over mogelijke alternatieven voor hun bedrijfsvoering. Het gaat in ieder geval om de volgende maatregelen:

- Realiseren van voldoende laadinfrastructuur;
  - o Via Groningen Stroomt Door zijn wij hiermee bezig. Indien er in een situatie onvoldoende laadcapaciteit is, moet het bedrijf of de organisatie op zoek naar een alternatieve oplossing. We overwegen om in ons beleid een lokale ontheffing mogelijk te maken voor situaties waarbij er onvoldoende alternatieven zijn;
- Realiseren van duurzame logistieke diensten;
  - o Opschalen van uitstootvrije deelmobiliteit voor ondernemers;
  - o Stimuleren en faciliteren van logistieke hubs;
  - o Intelligente toegang voor bedrijfsvoertuigen;
  - o Optimaal inzetten van laad- en losplaatsen;
  - o Stroompunten voor koeling vrachtwagens.

Het ontwikkelen, faciliteren en stimuleren van alternatieven vergroot het draagvlak voor de zone, verzacht de negatieve effecten en versnelt de transitie naar uitstootvrije stadslogistiek. In de brief aan de raad van februari 2024 staat een overzicht van voorbeelden van flankerende maatregelen in Groningen.

### **Maatschappelijk draagvlak en participatie**

---

Op landelijk niveau is er vanuit het Rijk op meerdere manieren gecommuniceerd over de zero-emissiezones. Zo zijn er vanuit het RDW brieven verstuurd richting particulieren, vrachtwageneigenaren en bedrijven die geraakt worden door de zero-emissiezones in het land. Ook heeft het rijk meerdere online- en offline campagnes gevoerd en zijn er een landelijke websites waar gemeenten en bedrijven informatie kunnen vinden over alle zaken rondom de zero-emissiezones.

Op gemeentelijke niveau is in 2018 met het convenant stedelijke logistiek al gestart met een intensieve samenwerking met stakeholders. Dit convenant is samen met de klankbordgroep Stedelijke Logistiek opgesteld. Het vervolg van deze nauwe samenwerking heeft mede geleid tot het vaststellen van de conceptvisie 'Ruimte voor zero-emissie stadslogistiek' in 2020, die een jaar later na een inspraakperiode en enkele bijeenkomsten definitief is vastgesteld. Ook de afgelopen jaren is veel gesproken met stakeholders, onder andere in het kader van de uitbreiding van het venstertijdengebied. Belangrijk onderdeel van de communicatie en participatie zijn de gesprekken met de eerder genoemde klankbordgroep Stedelijke Logistiek. De klankbordgroep komt jaarlijks een aantal keer samen en bespreekt dan de voortgang van de stappen richting de zero-emissiezone. Ook informeert de klankbordgroep hun eigen stakeholders over de zero-emissiezone. Specifiek voor de markt hebben we een klankbordgroep opgericht. Deze groep is een aantal keer bijeengekomen en heeft tot een oplossing voor de markt geleid. Doel is om de goede samenwerking met beide klankbordgroepen ná de invoering van de zero-emissieklankbordgroep ook komende jaren voort te zetten.

Op 25 maart 2024 hebben we een informatiebijeenkomst voor bewoners en bedrijven georganiseerd. Hiervoor zijn raadsleden ook uitgenodigd. Rondom de publicatie van het ontwerp verkeersbesluit worden opnieuw brieven verstuurd en worden verschillende manieren van inspraak aangeboden.

### **Financiële consequenties**

---

De kosten voor de implementatie van de zero-emissiezone zijn begroot op €335.000,-- voor 2024 en €200.000,-- voor 2025, exclusief de kosten voor de vormgeving van de entrees. De kosten voor de implementatie van de zero-emissiezone

zijn opgenomen in de begroting van het programma mobiliteit. Vanuit het rijk hebben we klimaatmiddelen ontvangen die onder meer bedoeld zijn voor de invoering van de zero-emissiezone.

We onderzoeken in hoeverre het nodig is om de zero-emissieverkeersborden aan te vullen met ruimtelijke maatregelen waarmee we de entrees van de zero-emissiezone duidelijker markeren voor weggebruikers. Afhankelijk van de gekozen opties en de kosten hiervan zullen we voor de vormgeving een kredietaanvraag bij de raad indienen.

---

### **Overige consequenties**

Het Centraal Loket bekostigt zichzelf. Beoordeling en verlening van gemeentespecifieke ontheffingen vraagt wel gemeentelijke capaciteit. Dit kan in principe georganiseerd worden met de huidige capaciteit, maar de benodigde capaciteit is wel afhankelijk van hoe de gemeente straks omgaat deze gemeentespecifieke ontheffingen. Hoe coulanter de houding van de gemeente ten aanzien van deze ontheffingen, des te meer aanvragen behandeld zullen moeten worden. Komend half jaar wordt dit beeld duidelijker.

---

### **Ambtelijk advies (weging mogelijkheden, draagvlak en consequenties)**

De aanpak van de implementatie van de zero-emissiezone is in lijn met de vastgestelde visie Ruimte voor zero emissie stadslogistiek. De aanpak is het resultaat van vele jaren voorbereiding en samenwerking met het bedrijfsleven en kennisinstellingen, o.a. in Europese projecten op duurzame logistiek. Het ontwerp verkeersbesluit met bijbehorende overgangsregelingen, vrijstellingen en ontheffingen is in lijn met landelijk beleid. Dit zorgt samen met aansluiting bij het Centraal Loket voor duidelijkheid en landelijke uniformiteit, een wens van het bedrijfsleven. Het landelijk beleid is bovendien afgestemd met veel brancheorganisaties en biedt veel oplossingen voor een soepele overgang naar zero-emissie en een haalbare transitie. Daarnaast biedt het beleid voldoende ruimte voor lokaal maatwerk.

---

### **Publiciteit**

We communiceren via verschillende kanalen dat het ontwerp verkeersbesluit en concept ontheffingenbeleid ter inzage komt te liggen. Onder andere via het gemeenteblad, de website, nieuwsbrieven van bedrijfs- en brancheverenigingen, brieven naar alle ondernemers in de binnenstad en brieven naar alle eigenaren van bedrijfs- en vrachtvoertuigen in de gemeente Groningen.

---

### **Vervolg**

In de periode van 7 juni tot 19 juli wordt het ontwerp verkeersbesluit en concept ontheffingenbeleid gepubliceerd. Zienswijzen kunnen schriftelijk, per mail en mondeling worden ingediend. Over de mogelijkheid tot inspraak wordt vooraf breed gecommuniceerd. Kort na de publicatie volgt een webinar, waar ondernemers, bewoners en raadsleden voor worden uitgenodigd. Na de zienswijzeperiode wordt de nota van beantwoording opgesteld. In oktober sturen we een brief naar de raad met verzoek tot wensen en bedenkingen op het, eventueel op basis van zienswijzen aangepaste, verkeersbesluit en ontheffingenbeleid. Het zienswijzerapport en het voorstel voor wijzigingen in de legesverordening worden als bijlage meegestuurd. De raad kan na de brief een meningvormende sessie inplannen. In november wordt het definitieve verkeersbesluit en definitieve ontheffingenbeleid door het college van B&W vastgesteld.

---

### **Lange Termijn Agenda**

Dit onderwerp staat op de LTA van de raad voor de maand oktober. De raad ontvangt dan een brief met verzoek tot wensen en bedenkingen op het ontwerp verkeersbesluit en concept ontheffingenbeleid.